МЗХ - ССА
ИНСТИТУТ
по ЛОЗАРСТВО и ВИНАРСТВО
Вх.изх. № 106
18.04.2018 год.
Плевен

РЕЦЕНЗИЯ

относно конкурса за „доцент" по научната специалност „Лозарство", обявен в ДВ бр. 36 от 27.04.2018 год. с кандидат гл.ас. д-р инж. Емил Сашев Цветанов

от проф. д-р Александър Тодоров Матев, Аграрен университет – Пловдив, професионално направление 6.1. Растениевъдство, научна специалност „Мелиорации (вкл. Почвена ерозия и борбата с нея)", определен съгласно Заповед № НП-07-24/21.06.2018 год. на Председателя на СА за член на научното жури.

1. Общи данни за кариерното и тематичното развитие на кандидата

Емил Сашев Цветанов е роден през 1974 година в гр. Лом. Средното си образование завършва в ТМЕТ (Техникум по Механоелектротехника) в град Плевен през 1993 година, след което през периода 1993 – 1998 е студент в Русенски университет „Ангел Кънчев", получавайки магистърска степен по специалност „Машиностроителни технологии и мениджмънт". След успешно издържан изпит по „Мелиорации", през 2001 година кандидатът е назначен на работа в отдел „Технологии" към ИЛВ – Плевен, където работи понастоящем. Във връзка с изискванията на ЗРАСРБ, инж. Е. Цветанов разработва проект за дисертационен труд, въз основа на който е зачислен като докторант на самостоятелна подготовка в Аграрен университет – Пловдив, катедра „Мелиорации, земеустройство и агрофизика". Доктор по „Мелиорации" е от 2015 година, а през 2017 година (след участие в конкурс) е повишен в академичната длъжност „Главен асистент".

2. Общо описание на представените материали.

В конкурса за **„доцент"** кандидатът участва с обща продукция от 48 труда, групирани по следния начин:

❖ *Научни-публикации по номенклатурната специалност – 48 броя, от тях:*

- Публикации, свързани с докторската дисертация – 3 броя, които не подлежат на разглеждане;

- Публикации, представени в конкурса за главен асистент, които също не би следвало да бъдат рецензирани – 3 броя;

- Публикации в чуждестранни рецензирани и реферирани научни списания –

9 броя;

- Публикации в български рецензирани и реферирани научни списания – 25 броя;

- Публикации в сборници от конференции – 8 броя;

Личното участие на д-р Цветанов в посочените 48 труда се илюстрира с факта, че 6 са самостоятелни, в 10 - е първи, в 8 – е втори, а в останалите 24 - е трети и следващ автор.

- *Автореферат на дисертационен труд за ОНС – „доктор"*
- *Книги и брошури – 1 брой*
- *Електронни издания – 1 брой.*

За изготвяне на рецензията подлежат на анализ общо 42 броя публикации.

3. Основни направления в изследователската работа на кандидата. Демонстрирани умения или заложби за ръководене на научни изследвания (ръководство на проекти, привлечено външно финансиране и др.).

Научно-изследователската и публикационната дейност на д-р Емил Цветанов е базирана основно на 14 проекта, 10 от които реализирани през периода 2004 – 2016 и 4 – текущи (2017 – 2020). По отношение на финансирането, 13 са национални (към ССА и МЗХ) и един международен. Кандидатът е ръководител на един от проектите: „*Ефективни и екологосъобразни технологии за отглеждане на лозата*". Проектът е текущ и считам, че напълно отговаря на съвременните тенденции в земеделието и в частност – лозарството. С течение на научно-изследователската си дейност, кандидатът се насочва и специализира в производството на лозов посадъчен материал, като това направление от лозарството е основа за разработване и на дисертационния му труд (представен е автореферат). В потвърждение на това е фактът, че тематиката на 5 от представените проекти е именно в тази насока.

Предвид това, че за разлика от висшите учебни заведения, в системата на ССА кадровото израстване на учените е свързано изцяло с провеждането на научни изследвания и популяризирането на резултатите от тях, считам, че д-р Цветанов демонстрира висока активност, постоянство, последователност и компетентност в научната дейност. Анализът на приложената по този показател

справка ми дава основание да потвърдя, че той напълно покрива критериите за получаване на званието „доцент".

4. Значимост на получените резултати, доказана с цитирания, публикации в престижни списания, награди, членство в международни и национални научни органи и др.

Участие в научни форуми

Основен показател, характеризиращ активността на даден учен е неговото участие в научни форуми, които дават възможност за директно представяне научните резултати пред участниците в съответната конференция, като в последствие същите се публикуват в сборник или списание. Д-р Цветанов е използвал тази добра възможност за популяризиране на постиженията си в областта на лозарството, като е участвал общо в 24 форума. От тях 8 са в чужбина (Словакия, Русия, Румъния, Турция и Украйна), а останалите 16 – в България. С активността си по този показател, той напълно покрива критериите за хабилитиране.

Публикационна дейност

Посочените по-горе положителни качества на кандидата могат да бъдат отчетени и в публикационната му дейност. Общо 10 са статиите, публикувани в 5 чуждестранни научни издания (9 в списания и 1 в сборник от конференция), сред които авторитетните *Acta horticulturae et regiotecturae* (на университета в Нитра – Словакия), *Analele Universității din Craiova* (Румъния) и *Turkish Journal of Agricultural and Natural Sciences* (Турция). Справката за тези три издания не показва данни за импакт фактор или импакт ранг, но същите се реферират в голям брой световно разпространени вторични източници, включително Scholar Google, CAB, AGRIS и др., като по този начин публикуваните резултати се разпространяват сред по-голям кръг от учени в световен мащаб.

Над 60% от представените за рецензиране статии са в български научни Издания, като 13 от тях са в едно от най-авторитетните наши аграрни списания – двуезичното *Journal of Mountain Agriculture on the Balkans*. В тематично отношение, списание *Лозарство и винарство* се препокрива напълно с изследователския профил на едноименния научно-изследователски институт, в който работи кандидата, и се явява естествено място за публикуване на научна информация. Същото се реферира от AGRIS, а инж. Цветанов е представил 11 статии,

отпечатани в него.

Публикациите на Цветанов в сборници са свързани с участието му в конференции, организирани основно от ИЛВ – Плевен (6 броя), с което той демонстрира отговорност и съпричастност спрямо института, в който работи.

Цитирания на научната продукция на кандидата

Бурното развитие на информационните технологии (включително повсеместното разпространение на интернет услугите) през последното десетилетие дават възможност за лесен достъп до специализирана научна литература, в резултат на което се създават предпоставки за увеличаване цитируемостта на публикациите. Представените цитати са в съответствие със степента на популяризиране на научната дейност на д-р Емил Цветанов, като един от тях е в чуждестранна дисертация (защитена в Етиопия), а останалите 11 цитати са от наши учени в авторитетни научни издания. Считам, че така представената справка за цитиранията на кандидата удовлетворява изискванията за получаването на научното звание „*доцент*".

5. Значимост на приносите за науката и практиката. Мотивиран отговор на въпроса доколко кандидатът има ясно очертан профил на научноизследователската работа

Всички научни проекти преминават през рецензенти и специализирани комисии, което дава основание да се счита, че те са актуални в тематично отношение и са методически издържани. Списанията, в които кандидатът е публикувал научните си трудове, имат редколегии и също така изискват задължителни рецензии. Всичко това дава основание да се счита, че научно-изследователската и публикационната дейност на д-р Цветанов е на необходимото ниво, придавайки му ясно очертан профил, свързан с оптимизиране агротехниката на лозата и производството на лозов посадъчен материал в условията на съвременното земеделие.

Всички приноси на кандидата (лични или в колектив) са плод на **реално изведени полски експерименти**, което в съвременната аграрна наука става все по-трудно. Въз основа на анализа на публикациите, представени от д-р Цветанов приносите могат да бъдат класифицирани в три основни групи, както следва:

I. ОРИГИНАЛНИ ПРИНОСИ

1. Проучена е спецификата на нарастването на кореновата система след засаждане на присадените лозови резници, като е създаден модел, въз основа на който се оптимизира поливният им режим (публикация В41).

II.НАУЧНИ ПРИНОСИ

1. Установено е влиянието на поливния режим върху реалната родовитост на десертни (семенни и безсеменни) сортове лози. (публикация В25);

2. Направена е оценка на точността на съществуващи формули, описващи връзката „Вода-добив". Предложени са конкретни параметри, валидни за лозово вкоренилище. (публикация В28);

3. Установено е влиянието на поливния режим върху качеството на посадъчния материал, изразено посредством дължината на зрялата част на присадените лози. (публикация В30).

4. Проучена е евапотранспирацията на лозово вкоренилище, като единствен разходен елемент на водния баланс на почвата и са установени стойностите на биофизичните коефициенти Z, R, Kp и Kc, които могат да бъдат използвани директно в практиката. (публикации В8 и В31);

5. Установени са технологичните и икономическите параметри на различните техники за напояване на лозово вкоренилище (публикации В29 и В38);

III. ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

1. В колектив са анализирани и усъвършенствани съществуващи технологии за производство на лозов посадъчен материал, включително приложението различни видове парафини и начини на парафиниране. (публикации В1, В2, В3, В5, В6, В11, В13, В16, В17, В21, В37 и В38);

2. Установен икономически най-ефективният поливен режим за лозово вкоренилище. (публикации В7 и В26);

3. Съавторство в брошура със съвети за създаване на лозово насаждение. (В43);

7. Критични бележки и препоръки

Посочените бележки и препоръки по никакъв начин не оспорват постиженията на кандидата, а имат за цел единствено да подпомогнат бъдещата му дейност като

учен.

Бележки

Представената от кандидата документация във връзка с настоящата процедура е прилежно подредена и пълна. Това улеснява извънредно много подготовката и написването на рецензията, за което му благодаря!

Публикациите са написани прецизно и съобразно изискванията за такъв тип научни трудове, поради което нямам конкретни забележки. Считам обаче, че би могло някои от статиите да бъдат обединени, като например:

- B8 и B31
- B29 и B38
- B7 и B26
- A1, A2 и B41
- A3 и B30

По този начин читателят получава по-цялостна представа за разисквания проблем или изнесените резултати. „Накъсването" на научната продукция се дължи от една страна на изискванията на Закона за брой публикации, а от друга – ограниченията за обем, които налагат голяма част от научните списания, т.е. това не е проблем на кандидата, а често срещано явление в научните среди.

Препоръки

Да търси възможност за участие в проекти на ФНИ и такива с чуждестранно финансиране или международно участие. Това ще му даде възможност за по-широкообхватно популяризиране на резултатите от научните изследвания, по-често участие в конгреси и научни форуми в чужбина и не на последно място – добро финансиране и възможност за закупуване на съвременна техника.

Да разнообрази и увеличи броя на научните издания, в които ще публикува в бъдеще резултатите от научната си дейност, като по този начин те ще бъдат достъпни за по-голяма аудитория от учени в сферата на лозарството и поливния режим. Това със сигурност ще подобри наукометричните му показатели.

8. Лични впечатления и становище на рецензента

Познавам добре ***Човека*** и ***Учения*** Емил Сашев Цветанов. Многократно сме коментирали съвместно различни казуси около научната му дейност. Убеден съм, че за успехите му като учен, голямо влияние оказват два фактора:

- Той е иженер, което предполага бърза и точна мисъл, както и правилна преценка в конкретна ситуация. Освен това, инженерното образование е предпоставка за владеене на голям набор от изчислителни методи, както и необходимите за научната му дейност математически и статистически анализи.
- В продължение на много години Емил Цветанов се занимава със специализирани бойни изкуства. Това предполага достатъчно добра концентрация и способност за вземане на бързи и точни решения, което в научноизследователската дейност понякога е наложително.

Освен това, той е честен, почтен и уважителен като колега, много е амбициозен и упорит в работата си, което увеличава шансовете му за бъдещи успехи в науката.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на направения анализ на научната и научно-приложната дейност на кандидата считам, че гл. ас. д-р инж. Емил Сашев Цветанов **отговаря** на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение в ССА. Кандидатът е вече утвърден изследовател в областта на агротехниката на лозата и производството на лозов посадъчен материал. Представените трудове са значителен принос за лозарската наука. Същите са популяризирани посредством участия в научни форуми и публикации в реномирани специализирани издания. Освен това, кандидатът продължава все по-активно да се занимава с наука, стремейки се да намери отговор на някои от въпросите, стоящи пред съвременното лозарство.

Всичко това ми дава основание да оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО** цялостната му дейност.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително, а Научния съвет на ИЛВ – Плевен да избере гл. ас. д-р инж. Емил Сашев Цветанов за **„доцент"** по научната специалност **„Лозарство"**, професионално направление 6.1. Растениевъдство.

Дата: 15.07.2018

Пловдив

РЕЦЕНЗЕНТ: проф. Александър Матев

(.....)